

TIEDOTE

MISSÄ KUNNISSA ”TUOTTAVIMMAT” KUNTALAISET? –

Alajärvi 1., Helsinki 94., Turku 247. ja Pukkila 295.

Minkä ikäisenä vuonna 2016 syntynyt ihminen muuttuu kunnalle ”nettotuottavaksi” kuntalaiseksi? Olennaista kunnan rahoituksen kannalta on, missä ikävaiheessa kuntalaisesta saatavat kumulatiiviset tulot ylittävät kumulatiiviset menot. Tämän pisteen ylittäminen pitäisi tapahtua mahdollisimman varhain. Näin sanoo VTT Eero Laesterä esitellessään KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiölle tehtyä selvitystä ”Ihmisen hinta Suomen kunnille – kuinka paljon kuntalainen maksaa eri ikäkausina?”

Selvityksen perusteella pystytään arvioimaan esimerkiksi se, mille ikäryhmille tuotetut palvelut ovat ikäryhmien tuloihin nähden kalliit tai mihin ikäryhmiin kannattaisi panostaa kuntamarkkinoinnissa.

Keskimäärin kuntien kumulatiiviset tulot kääntyvät plussalle vasta 58 -vuotiailla, ja taas miinukselle kuntalaisen täyttäessä 79 vuotta. Ennen 40:ttä ikävuotta kuntalaiset kääntyvät kunnan talouden kannalta positiivisiksi 10 kunnassa, ennen 50:ttä ikävuotta 70 kunnassa, ennen 60:ttä ikävuotta 170 kunnassa ja ennen 70:ttä ikävuotta 243 kunnassa.

On kuntia, joissa varhaislapsuus on kunnalle jopa ”tuottavaa” toimintaa. Tällaisia ovat erityisesti kunnat, joissa suurta lapsimäärää hoidetaan kotona, mutta kunta saa valtionosuuden ikäryhmän mukaan järjestelmäperusteisesti. Vasta perusopetus muuttaa kokonaistilanteen normaaliin tapaan negatiiviseksi.

Seuraavat piirteet voivat edesauttaa kunnan asukkaistaan saamaa talouden plusmerkkiä: suuri asukasluvu ja -tiheys, asukasluvun kasvu, korkea tulotaso, kunnan suuri pinta-ala, suuri työpaikkaomavaraisuus, sekä suuri vieraskielisten ja saamelaisien osuus. Heikentäviä tekijöitä voivat olla korkea ikä, alhainen koulutustaso, korkea työttömyysaste ja korkea sairastavuuskerroin.

Yllättäjä tulee tässä: Alajärvi on kaikissa ikäryhmissä tasapainoinen kunta ja nousee näin ”Kuntalaisen hinta” –rankingin kärkeen. Sillä on tarkastelun edullisin palvelurakenne. Seuraavina ovat Pyhäntä, Kannonkoski ja Taivalkoski. Haastavin tilanne on Pukkilassa, jossa on kallein palvelurakenne, sekä Pyhäjärvellä, Kurikassa ja Kyyjärvellä, jotka sijoittuvat kokonaisarviossa kuntalistan häntäpäähän.

Suurista kaupungeista parhaiten pärjää Espoo sijaluvulla 54, perässään Lahti (69) ja Oulu (77). Helsinki on sijaluvulla 94 ja Kuopio 126. Häntäpäässä ovat Hämeenlinna (215), Kouvola (224) ja Turku (247).

Kun ikäryhmittäinen tarkastelu ulotetaan nollostä 84 vuoteen saakka, vain 54 kuntaa päätyy kokonaisuutena plussalle, kärjessä Alajärvi (52.776 €/kuntalainen). Yli 80 prosenttia kunnista päätyy kumulatiivisesti laskien miinukselle, selvimmin Pukkila (-124.722€/kuntalainen).

IHMISEN HINTA SUOMEN KUNNILLE – KUINKA PALJON KUNTALAINEN MAKSAA ERI IKÄKAUSINA?

HT EERO LAESTERÄ, KTM TUOMAS HANHELA

[Esitys nähtävissä tästä.](#)

KUNTALAISEN HINTA –RANKING

KUNTALAISEN NETTOKANNATTAVUUS KUNNITTAIN JA MAAKUNNITTAIN

[Excel-taulukko nähtävissä tästä.](#)

KUNTATAULUT (PDF)

0–84 –VUOTIAIDEN NETTOTUOTTO IKÄRYHMITÄIN JA KUNNITTAIN

[PDF-tiedostot nähtävissä tästä.](#)

Selvityksen toteutus

VTT Eero Laesterän ja KTM Tuomas Hanhelan KAKS – Kunnallisan kehittämssäätiölle tekemä selvitys kertoo, millainen talousyhtälö kunnassa muodostuu kuntalaisen tuomista tulovirroista ja menovirroista. Huomioon otetaan kuntalaisen koko ”elinkaari”, kaikki ikäryhmit tulo- ja menovirtoineen aina valtionosuuksista verotuloihin, sen kaikkine verolajeineen.

Palveluihin käytettävät menot pitäisi kattaa kuntalaisen mukanaan tuomalla tulovirralla – valtionosuuksilla, verotuloilla ja maksutuloilla. Selvitys osoittaa, kuinka kunnan asukkaiden ikärakenne, palvelutarpeet ja tulotaso vaikuttavat kunnan tulo- ja menovirtaan eri ikäryhmittäin sekä kokonaisuutena. Aineisto on tehty vuoden 2016 tilastotietojen perusteella.

Lisätietoja: VTT Eero Laesterä, 040 073 5772.

SUURTEN KAUPUNKIEN RANKING – KUNTALAISEN NETTOKANNATTAVUUS KUNNALLE IKÄRYHMITÄIN

20 SUURTA KAUPUNKIA

Kaupunki	Kuntajärjestys
Espoo	54
Lahti	69
Oulu	77
Kokkola	78
Pori	83
Seinäjoki	90
Helsinki	94
Vaasa	103
Vantaa	104
Jyväskylä	111
Rovaniemi	115
Kuopio	126
Kajaani	184
Tampere	186
Mikkeli	189
Joensuu	198
Lappeenranta	205
Hämeenlinna	215
Kouvola	224
Turku	247

MAAKUNTIEN JA KUNTIEN SIJALUKUJEN KESKIMÄÄRÖ – KUINKA KUNTIEN TULOT KATTAVAT KESKIMÄÄRIN MENOT?

	Sijalukujen KA
Lappi	80
Pohjois-Pohjanmaa	86
Etelä-Pohjanmaa	100
Pohjanmaa	104
Keski-Pohjanmaa	116
Uusimaa	127
Kainuu	140
Keski-Suomi	155
Pohjois-Karjala	166
Pirkanmaa	167
Varsinais-Suomi	179
Etelä-Savo	183
Pohjois-Savo	186
Päijät-Häme	189
Satakunta	190
Etelä-Karjala	200
Kanta-Häme	212
Kymenlaakso	229